



Insekti i alergija

Računa se da je 1% cjelokupne svjetske populacije alergično na insekte i da se na svakih 8 miliona stanovnika dogodi 1 do 2 smrtna slučaja godišnje, kao posljedica alergije tj. otrova koje insekti luče pri ubodu. Naročito su opasni ubodi u usta i grlo jer otoci, koji od njih nastaju, otežavaju ili sasvim onemogućavaju disanje pa mogu izazvati čak i gušenje čovjeka.

Šta se događa nakon uboda? To ovisi od vrste reakcije. Većina ljudi dobije samo blage, lokalne reakcije. Pojavi se bol i pečenje na mjestu uboda, a potom, crvenilo (slično osipu na koži nakon žarenja kopri-
vom) i oticanje, praćeno svrbežom. Kod manjeg broja ljudi, ubodi mogu izazvati intenzivniju reakciju po cijelom organizmu, anafilaktički šok (preosjetljivost na neke vrste bjelancevina), 15 do 20 minuta nakon uboda. Usne i oči im tada otiču, a u težim slučajevima dobivaju vrtoglavicu, mučninu i povraćanje. U daljnjem pogoršanju dolazi do poremećaja disanja, konfuzije i zbunjenosti žrtve. U najtežem se slučaju javljaju poremećaji u cirkulaciji i svijesti, znaci ozbiljne, smrtno opasnosti: pad krvnog pritiska, srčana aritmija i gubitak svijesti. Stanje nesrećenog zahtjeva brzu i efikasnu akciju spasavanja. Ovakve reakcije su posljedica alergije na određene supstance koje ti otrovi sadrže, a ne trovanja.

Reakcija na ponovljeni ubod. Intenzivnije reakcije upozoravaju na mogućnost njihovog ponavljanja pri novom ubodu. Ta vjerovatnoća iznosi 50% kod pčelinjeg uboda, a kod osinjeg 25%. To je stoga što pčela ispušta veću količinu otrova pri ubodu. Na sreću, faktor rizika kod djece je znatno niži i iznosi 10 do 20% vjerovatnoće ponavljanja.

Terapija. Ljudi koji su doživjeli anafilaktički šok moraju držati pri ruci, u kućnoj apoteci i na izletu, lijekove koje je odredio ljekar: anti-histaminike, kortizonske tablete i adrenalin u formi injekcije, za teže slučajeve. Antihistaminici se koriste pri pojavi koprivnjače, svrbeža ili

iritacije nosa i oči. Kortizonske tablete se uzimaju za stabilizaciju kontrolnog sistema organizma, koji pod dejstvom otrova, dovode do akutnih alergijskih reakcija. Adrenalinske injekcije koriste pacijenti koji su doživjeli anafilaktički šok. Daju se u butinu, neovisno od mjesta uboda. Doza za odrasle iznosi 0,3 mg, a za djecu 0,15 mg.

Hiposenzibilizacija je neka vrsta vakcinacije tj. postupak kojim se jača otpornost organizma i stiče izvjesna imunost kod alergičnih ljudi. Vršiti je ljekar-specijalista, davanjem bolesniku oslabljenih pa jačih doza alergena (supstanci koje izazivaju alergiju). Uspjeh ovisi od ispravnosti postavljene dijagnoze (npr. alergija na osinji ubod). Provođa se 3 do 4 godine, po potrebi i duže. Pruža gotovo 90% zaštitu od burnih reakcija na ubode insekata.

Savjeti

Ako alergična osoba doživi ubod treba:

- pravilno i brzo izvaditi žaoku iz kože;
- izbjeći veće naprezanje organizma;
- upotrebiti lijek pravovremeno, tj. na prve znake alergijskih reakcija, a mjesto uboda odmah namazati mašću (Jecogal).

Preventiva

- Nikada ne činite nagle pokrete u kontaktu sa insektima;
- držite pokrivenu hranu sa mesom i slatkišima na izletu;
- ne pijte direktno iz otvorenih konzervi ili iz tamnih flaša jer se pčele i ose u njih uvlače pa može doći do opasnog uboda u grlo;
- ne upotrebljavajte parfeme i sprejeve jakih mirisa;
- ne nosite odjeću jarkih boja;
- montirajte na prozore stana mreže protiv komaraca;
- ne ubijajte ose u blizini osinjaka jer ih to uzbuđuje pa možete postati žrtva njihove odmazde.



Ako želite saznati nešto više

o ovoj ili o drugim važnim temama za Vaše zdravlje i život,
obratite se apotekarima u našim apotekama
ili

Službi za stručno-informativne poslove i razvoj,
Sarajevo, Čekaluša 38, tel.: +387 33 45 55 51 i 20 79 66